

Vijftienjarige Lord Lilydochter treedt met 10.000 kg vet en eiwit in de voetsporen van haar moeder

Lang leve Riebeeck Ida 588

Ze was al jong de favoriet van Jos Ruijter vanwege haar fraaie uiterlijk. Maar Riebeeck Ida 588 had meer in haar mars. De Lord Lilydochter passeerde recent de 10.000 kg vet en eiwit, net als ooit haar moeder. 'Koeien die keuringen winnen én oud worden, dat zijn voor mij de ultieme koeien.'

tekst Inge van Drie

De met 92 punten ingeschreven Riebeeck Ida 588 produceerde tot nu toe 130.000 kg melk

Bezoekers kan het nauwelijks ontgaan. Al tien jaar prijkt de beeltenis van Riebeeck Ida 588 op het bedrijfsbord van Jos en Elsbeth Ruijter uit Ens. Het kostte Jos Ruijter destijds weinig moeite om een koe te kiezen die het bord zou sieren. 'Ik kijk graag naar goede koeien. Ida was op dat moment gewoon onze fraaiste koe. Als vaars viel ze al op. Ze was wat smal in de voorhand, maar op andere onderdelen had ze zo veel over dat ze gemakkelijk mee kon naar keuringen.'

Op de wintershow in Flevoland en de Zuidwesthoekkeuring in Drenthe sleepte Ida kampioenstitels in de wacht. Ook voerde ze in 2002 op de NRM de winnende dochtergroep van vader Lord Lily aan. 'Individueel kwam ze op landelijke keuringen net tekort. Zo'n voorhand, dat straffen ze daar meteen af.'

Driekwart hf-bloed

Bij het maken van het bord kon de fokker uit de Noordoostpolder natuurlijk niet vermoeden dat zijn favoriete koe er tien jaar later nog steeds zou zijn. Vijftien jaar is Ida nu en recent passeerde ze de grens van 10.000 kg vet en eiwit. Daarmee treedt ze in de voetsporen van haar moeder Riebeeck Ida 250, die zelf 152.830 kg melk met 3,92% vet en 3,34% eiwit produceerde. In 1996 al maakte de 88 punten Rocketdochter de 10.000 kg vet en eiwit vol. Op dat moment was ze drachtig van Ida 588. 'Ida 588 was een van haar laatste kalveren. Ze heeft niet meer dan driekwart hf-bloed. Waar vind je dat tegenwoordig nog?'

Het lopende levenstotaal van Ida 588 ligt inmiddels op 129.330 kg melk met 4,35% vet en 3,45% eiwit. Nog dagelijks voegt de Lord Lilydochter er ruim dertig kilogram aan toe. 'Ida is een van de beste Lord Lilydochters wereldwijd. Die combinatie van exterieur én levensduur, dat maakt haar zo bijzonder. Koeien die keuringen winnen en oud worden, dat zijn voor mij de ultieme koeien.'

Wat dat betreft bevindt Ida zich op het Riebeeckbedrijf, dat in totaal tot nu toe twaalf honderdtonners afleverde, in goed gezelschap. In de stal lopen ook een excellente Proud dochter met 126.000 kg melk en een met 89 punten ingeschreven Lucky Leotelg met 125.000 kg melk. Jos Ruijter pakt de koekaart erbij. In haar beste lijst produceerde Ida in 332 dagen 12.660 kg melk met 4,34% vet en 3,49% eiwit, goed voor 101 lactatiewaarde. 'Qua productie is Ida nooit een topscorer geworden. Het predicaat sterkoe zal ze niet halen; ze komt niet aan een gemiddelde lactatiewaarde van 105.'

Ver bovengemiddeld is wel de exterieurscore van de Lord Lilydochter. Ze is ingeschreven met 92 punten algemeen voorkomen. 'Ida heeft een ontzettend mooi frame. In rug en kruis is ze onverwoestbaar sterk en haar beenwerk is subliem', zo omschrijft Jos Ruijter de sterke punten van Ida 588. Verbeterpunten kent hij ook. 'Haar uier had nog wel een tikje langer gemogen en zoals gezegd, haar voorhand is wat smal; ze is extreem genoeg.'

Dat laatste vormde overigens geen beletsel voor de vruchtbaarheid van de Lord Lilydochter. Integendeel, Ruijter prijst zijn pupil om het snelle drachtig worden. 'Ida was vrijwel altijd van de eerste of de tweede inseminatie drachtig.' Ook nu, in haar dertiende lactatie, is Ida alweer drachtig gescand. 'Ik kies wel expres stieren die lichte kalveren geven. Ze is nu drachtig van Delta Morazan.' Ook het celgetal levert bij Ida nog geen problemen op. 'De laatste keer was haar celgetal met 36.000 cellen per milliliter juist heel laag.'

Hekel aan scheren

Op hoge leeftijd maakte Ida nog een verhuizing mee. Anderhalf jaar geleden streek de familie Ruijter neer op een nieuwe melkveebedrijf aan de noordkant van Ens. Sindsdien melkt een robot de zestig koeien. Voor Ida verliep de overgang soepel. 'Ze was snel gewend. Ze gaat nu drie keer per dag door de robot.'

Een speciale behandeling krijgt Ida niet. 'Alleen als ze tochtig is, zet ik haar apart. Verder valt ze nauwelijks op. Ze is geen felle koe en ze is niet de baas van de stal', vertelt Ruijter, die nog één eigenschap wil noemen. 'Ida heeft een ontzettende hekel aan scheerapparaten. Ik moet haar altijd scheren met één of twee beugels op. Aan het halster is ze juist makkelijk hanteerbaar. Ze steekt dan meteen de kop de lucht in.'

Margriet Oostveen, columnist:

'Koetjesdag wordt de nieuwe rokjesdag.' (NRC)

Jeroen van Maanen, melkveehouder te Zeevolde:

'Boeren met mrij-koeien zijn al jaren afgedaan als ouderwets met hun dikke, luie koeien, die te krap geven. Maar deze boeren zijn met hun bedrijfs-economische boekhoudingen nog uitstekend in staat menig holsteincollega te verslaan.' (Bo)

Arie van Zutphen, melkveehouder te Kockengen:

'Als je goede benenstieren kiest, komt het exterieur vaak vanzelf wel mee.' (Bo)

John Boere, melkveehouder te Kamerik:

'Als robotmelker merk je de problemen van te nauwe achterspenen in de praktijk. Ook in melkstallen, waar snel gemolken moet worden, past nauwe plaatsing niet.' (Bo)

Nicolette Kluijver, tv-presentatrice:

'Vroeger wilde ik boerin worden. Ik heb zelfs mijn tractorrijbewijs gehaald. Dat leek me wel wat, de hele dag lekker met mijn handen in de klei. Ik ben nog steeds dol op groot vee. Op koeien, paarden, geiten. Er is toch niets mooiers dan een koe in de wei?' (Mg)

Henk Oudenampsen, melkveehouder te Laren:

'Als mijn favoriete koe moet afkalven ga ik niet naar een feestje. Maar je moet wel oppassen dat je niet verzuipt in

de passie voor je werk. Dat lukt me steeds beter, zeker sinds we een melkrobot hebben.' (Bo)

Frits van der Schans, onderzoeker Centrum Landbouw en Milieu:

'Als we nu niets doen staat er over twintig jaar geen enkele koe meer in de wei. Dan wordt de grond verkocht voor woningbouw. Ik schat in dat tachtig procent van de Nederlandse bevolking dat heel treurig zou vinden.' (dT)

Rommert Politiek, emeritus hoogleraar Veefokkerij:

'De Friese fokkers deden in hun glorieperiode alles op het oog. Ze waren veel te veel op het uiterlijk van de koe, op het exterieur gericht. Ze verloren daarbij de aandacht voor de productie van de dieren en de koeien werden veel te klein.' (LC)

Peter de Waard, columnist:

'De boerenleenenbanken trokken hun geld voornamelijk aan van zuinige agrariërs die veel geld verdienden met hun stamboekvee.' (dV)

Onno Kleyn, culinair journalist:

'Koeien worden in Nederland vrijwel uitsluitend gehouden om ze te melken, wat alleen lukt als ze elk jaar een kalf krijgen. Dat levert echter niet alleen meer kalveren op dan nodig is om de veestapel op peil te houden, de helft van die jonkies is nog een stiertje ook. Omdat raszuivere melkrassen schrale kalfjes produceren, worden de koeien daarom vaak geïnsemineerd met sperma van een vleesstier. Hoe het ook zij: zuivel eten be-

tekt het bijdragen aan het eten van kalfsvlees.' (dV)

Joost Eerdmans, radiopresentator:

'Een derde van al het melkvee staat nooit meer in de wei. Ik vind dit triest, niet alleen omdat buitenlucht veel beter is voor een koe – en onze melk – maar ook omdat het een symbool van prachtige Nederlandse folklore is: koeien in de wei. Daarom zeg ik: de koe moet terug in de wei!' (dT)

Sjoerd Galema, melkveehouder te Hartwerd:

'In de samenleving mag het individualisme toenemen, maar gelukkig zie ik in de melkveehouderijsector nog steeds een grote bereidheid tot collectief investeren. Zeker ook bij de jonge melkveehouders.' (mk)

Koen Bolscher, melkveehouder te Bornerbroek:

'De koeien gaan altijd naar buiten om te vreten. Als het warm is of erg slecht weer komen ze daarna wel weer naar binnen om te gaan liggen. Als het erg nat is doen we de deur dicht om vertrapping te voorkomen. Maar meestal laten we ze hun gang gaan.' (Vh)

Margriet Oostveen:

'Veertig koeien die op een weiland afstormen, dat voel je. De grond golfde. Hier en daar knielde een zielsgelukkige koe op haar voorpoten, zodat zij haar wang tegen de grond kon leggen. Warm zand, aaah. Verzaligd schoof zij haar kop heen en weer, haar achterste nog op gestrekte benen in de lucht gestoken, de uiers klotsend van plezier.' (NRC)

Bronnen: NRC Handelsblad (NRC), Boerderij (Bo), Mikrogids (Mg), de Telegraaf (dT), Leeuwarder Courant (LC), de Volkskrant (dV), melk (mk), Veehouderij (Vh)